08/06/2019

Η ιστορία και οι ονομασίες των Ελληνικών φύλων

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Greek and Phoenician Settlements in the Mediterranean Basin, about 550 B. C.
12
Ionians
Dorians
Other Greek peoples
Phoenicians
See also pages 18/19, 20, 26/27, 30/31.
Scale 1: 20 000 000
Miles
Meridian 0 of Greenw.
Bay of Biscay
Pyrenees Mts.
GAUL
ILLYRIA
ADRIATIC SEA
Alps Mts.
Ligurians
CORSICA
SARDINIA
BALEARIC IS.
TARSHISH
Gades (Cadiz)
Pillars of Hercules (Strait of Gibraltar)
Carthage
Karchedon
SICILY
MAGNA GRECIA
TYRRHENIAN SEA
MEDITERRANEAN SEA
Rome
Syracuse
Leptis
Sabratha
Cyrene
Barca
CYRENAICA
Hesperis
Libyan Desert
EGYPT
Nile R.
RED SEA
CRETE
Cythera
Rhodes
CYPRUS
Salamis
Amathus
Citium
Paphos
Byblus
Sidon
Tyre
PHOENICIA
SYRIA
ASIA MINOR
CILICIA
PAMPHYLIA
LYCIA
CARIA
LYDIA
MYSIA
PHRYGIA
BITHYNIA
CAPPADOCIA
PAPHLAGONIA
PONTUS EUXINUS (BLACK SEA)
Caucasus Mts.
Tanais
Olbia
Lake Maeotis (Sea of Azov)
Panticapaeum
Theodosia
Chersonesus
Heraclea Chersonesus
Istrus
Tomi
Callatis
Odessus
Mesambria
Apollonia
Dionysopolis
Byzantium
Heraclea
Amisus
Cerasus
Trapezus
Sinope
Cotyora
Phasis
Dioscurias
Pityus
COLCHIS
Aegae
Pella
Thessalonica
Amphipolis
Olynthus
Potidaea
Pallene
Scione
Mende
Torone
Sermyle
Acanthus
Stagirus
Dium
Methone
Pydna
Aenus
Thasos
Abdera
Maronea
Lesbos
Mytilene
Chios
Erythrae
Smyrna
Sardis
Ephesus
Miletus
Samos
Halicarnassus
Cnidus
Phaselis
Soli
Tarsus
Issus
Epidamnus
Dyrrhachium
Apollonia
Oricum
Corcyra
Leucas
Cephallenia
Ithaca
Zacynthus
Elis
Olympia
Sparta
Thebes
Corinth
Athens
Chalcis
Eretria
Delphi
Thermopylae
Pharsalus
Larissa
Pherae
Demetrias
Iolcus
Magnesia
Dodona
Epidaurus
Aegina
Megara
Plataea
Thespiae
Orchomenus
Haliartus
Tanagra
Aulis
Oreus
Carystus
Scyros
Lemnos
Imbros
Samothrace
Thasos
Abdera
Maronea
Sestos
Abydos
Lampsacus
Parium
Cyzicus
Priapus
Perinthus
Selymbria
Byzantium
Heraclea
Chersonesus
Sinope
Amisus
Cerasus
Trapezus
Cotyora
Phasis
Dioscurias
Pityus
COLCHIS
Caucasus Mts.
Tanais
Olbia
Lake Maeotis (Sea of Azov)
Panticapaeum
Theodosia
Chersonesus
Heraclea Chersonesus
Istrus
Tomi
Callatis
Odessus
Mesambria
Apollonia
Dionysopolis
Byzantium
Heraclea
Amisus
Cerasus
Trapezus
Sinope

Αχαιό γιό του Ξούθου, εγγονό τού Έλληνα και δισέγγονο τού Δευκαλίωνος. Στην εκστρατεία κατά τής Τροίας περί το 1200 π.Χ κατά τήν συμβατική ιστορία έλαβαν μέρος 44 ηγεμόνες, από την Ήπειρο και Θεσσαλία μέχρι τήν Κρήτη, αυτόνομοι μεν αλλά στα μάτια των ξένων φάνταζαν ως εν έθνος, όπως άλλωστε ήταν αφού ίσχυε το ομόαιμον, το ομόγλωσσον το ομόθρησκον και κυρίως η κοινή συνείδησις. Τούς απέδιδαν δε διάφορα ονόματα, όπως Αργείοι, Δαναοί, Αχαιοί με κυρίαρχο το Αχαιοί.

Ίωνες: Ελληνικό φύλο πού ήλθε κι αυτό από την Ήπειρο και τα παράκτια νησιά τού Ιονίου. Το όνομα έλκει την καταγωγή του από τον Ίωνα, αδελφό τού Αχαιού, γιό τού Ξούθου, εγγονό τού Έλληνα και δισέγγονο τού Δευκαλίωνος. Εγκαταστάθηκαν περί το 1900 π.Χ. κατά την συμβατική πάντα ιστορία στην Αττική. Ήλθαν σε επαφή με τούς ανατολικούς λαούς καί γι αυτό τον λόγο οι τελευταίοι αποκαλούσαν όλους τούς Έλληνες Ίωνες (Γιουνάν), πράγμα πού εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα και μάλιστα και η ίδια η Ελλάδα αποκαλείται Γιουνανιστάν. Οι Ίωνες κατά την εποχή του Χαλκού ήταν εξαπλωμένοι μεταξύ της Εύβοιας, της Αττικής και της βορειοανατολικής Πελοποννήσου. Το 1100 π.Χ. περίπου κατά την αρχή της γεωμετρικής περιόδου, που σηματοδοτήθηκε από την κάθοδο των Δωριέων, οι ανακατατάξεις στο εσωτερικό της Ελληνικής χερσονήσου τους ανάγκασαν να εγκαταλείψουν μεγάλο μέρος της περιοχής στην οποία ζούσαν. Οι μετακινήσεις αυτές των αρχαίων ελληνικών φύλων ονομάζονται Α’ Ελληνικός αποικισμός. Οι Ίωνες λοιπόν μετακινήθηκαν προς τα ανατολικά δημιουργώντας αποικίες στα νησιά του Αιγαίου (Χίος, Σάμος κ.α.) καθώς και στην κεντρική Μικρά Ασία, στην περιοχή γνωστή ως Ιωνία. Το μεγαλύτερο μέρος των νησιών του Αιγαίου, με εξαίρεση τη Λέσβο, την Τένεδο και τη Ρόδο αποικήθηκε από τους Ίωνες, ενώ οι σημαντικότερες αποικίες στην Ιωνία ήταν η Μίλητος και η Έφεσος.

Η δημιουργία αποικιών στη Μικρά Ασία ήταν μια προοπτική που χρόνια απασχολούσε τα αρχαία ελληνικά φύλα και κυρίως τους Αχαιούς, δεδομένου ότι ήταν πολύ πιο εύπορα από την ορεινή και σχετικά άγονη ελληνική χερσόνησο. Οι Ίωνες μιλούσαν την ιωνική διάλεκτο. Η διάλεκτος αυτή αποτελεί τη γλώσσα της επικής ποίησης, καθώς το ομηρικό ιδίωμα έχει ως βάση του την ιωνική εμπλουτισμένη με στοιχεία από την αιολική και την αρκαδοκυπριακή. Οι λυρικοί ποιητές όπως ο Τυρταίος, ο Αρχίλοχος και άλλοι, χρησιμοποιούσαν την ιωνική διάλεκτο για τις ελεγείες τους. Επίσης ιστορικοί όπως ο Ηρόδοτος έγραφαν στην ιωνική. Χαρακτηριστικά τα α και ε μακρά γράφονται η και η εξάλειψη του συμφώνου F (δίγαμμα). Επίσης ο σχηματισμός των απαρεμφάτων σε -ναι είναι ιωνικό στοιχείο. Κατά τον 6ο αιώνα π.Χ. η Μίλητος και η Έφεσος έγιναν κέντρα όσον αφορά τη σκέψη πάνω στο φυσικό κόσμο. Με βάση αυτή τη σκέψη δημιουργούνταν υποθέσεις που εξηγούσαν τα φυσικά φαινόμενα χωρίς να αποδίδεται το αίτιό τους στο θείο, όπως γινόταν μέχρι τότε. Οι υποθέσεις αυτές

διαχέονταν από την έρευνα και από προσωπικές εμπειρίες. Οι εκπρόσωποι αυτού του κινήματος λέγονταν «Φυσικοί» ή «Φυσιολόγοι». Κύριος εκπρόσωπος ήταν ο Θαλής ο Μιλήσιος ο οποίος ήταν κι ένας από τους επτά σοφούς της αρχαίας Ελλάδας. Και ο λεγόμενος “σκοτεινός” φιλόσοφος Ηράκλειτος από την Έφεσο.

Δωριείς: Οι Δωριείς ήταν ελληνικό φύλο, ένα από τα τέσσερα της αρχαιότητας, το οποίο καταγόταν σύμφωνα με τις γραπτές παραδόσεις από την οροσειρά της Πίνδου. Κατά την παλαιά παραδοσιακή θεωρία και κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες, οι Δωριείς κατέβηκαν στη νότια Ελλάδα περίπου τον 12ο π.Χ. αιώνα και κατέλυσαν τον Μυκηναϊκό πολιτισμό, καθώς διέθεταν όπλα από σίδηρο, που ήταν ανώτερα από τα χάλκινα των Μυκηναίων. Νεώτερες όμως μελέτες συνδυάζουν την έλλειψη αρχαιολογικών ευρημάτων που να συνηγορούν σε μια τέτοια βίαιη εισβολή και γλωσσολογικών στοιχείων από την αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Β, και αμφισβητούν έντονα την εκδοχή αυτή. Η μετακίνησή τους αυτή, που είναι γνωστή ως “Κάθοδος των Δωριέων”, παραμένει μέχρι σήμερα ένα από τα σκοτεινότερα σημεία της ελληνικής ιστορίας. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, όταν βασίλευε ο Δευκαλίων, οι Δωριείς κατοικούσαν στην Φθιώτιδα. Από εκεί, ενώ βασιλιάς τους ήταν ο Δώρος, από τον οποίο πήραν και το όνομά τους, πήγαν στις πλαγιές της Όσσας και του Ολύμπου, στην περιοχή που ονομαζόταν Ιστιαιώτις. Οι Κάδμειοι τους ανάγκασαν να εγκαταλείψουν την περιοχή αυτή και να εγκατασταθούν στην Πίνδο, σε μια περιοχή που εκτείνεται από την περιφέρεια Καστοριάς, Γρεβενών έως και την επαρχία Μετσόβου, όπου ονομάστηκαν Μακεδνοί.

Από εκεί ξεκίνησε η λεγόμενη “Κάθοδος των Δωριέων” στα τέλη του 12ου αιώνα π.Χ., μέσω του περάσματος της Δεσκάτης, που αποτέλεσε ιστορικό γεγονός μεγάλης σπουδαιότητας, και είχε το χαρακτήρα εγκατάστασης ενός λαού σε πιο εύφορα και προσοδοφόρα εδάφη. Αυτή η εσωτερική μετανάστευση των Δωριέων αποτέλεσε τμήμα της γενικότερης προσπάθειας των δυτικών φυλετικών ομάδων να κατακτήσουν νέες περιοχές. Οι ακριβείς συνθήκες της μετακίνησής τους προς νότον παραμένουν άγνωστες. Οι Δωριείς αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τους τόπους εγκατάστασής τους, καθώς είτε δέχτηκαν την πίεση άλλων φυλετικών ομάδων, είτε οι διαθέσιμοι φυσικοί πόροι δεν επαρκούσαν. Ενώ παλαιότερα εικάζεται ότι η εξάπλωση των Δωριέων ήταν το κυριότερο αίτιο κατάρρευσης του μυκηναϊκού κόσμου, οι ιστορικοί σήμερα τείνουν στην αντίθετη εκδοχή, ότι η κατάρρευση του μυκηναϊκού κόσμου των Αχαιών αποτέλεσε το κυριότερο αίτιο της γρήγορης εξάπλωσης του δωρικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, υποστηρίζεται η άποψη ότι ότι οι Δωριείς ήταν ένα ελληνικό ποιμενικό και πρωτόγονο σχετικά φύλο που κατοικούσε στις ορεινές περιοχές της Ελλάδας, και το οποίο μετά τη διάλυση του μυκηναϊκού κόσμου κατέλαβε πεδινές περιοχές.

Πέρα από τις μαρτυρίες των ιστορικών, υπάρχει και το αντίστοιχο μυθολογικό πλαίσιο. Οι Δωριείς κατάγονταν από τον Δώρο, γιο του Έλληνα, ο οποίος είχε υπό την εξουσία του την ηπειρωτική Ελλάδα. Σε αυτούς κατέφυγαν οι απόγονοι του Ηρακλή, μετά το θάνατο του Ύλλου και τον διωγμό τους από την Πελοπόννησο. Ακόμη, αναφέρεται ότι, όταν οι Ηρακλείδες έφθασαν στον Αιγιμιό, βασιλιά των Δωριέων, ο Ύλλος ζούσε. Ο Αιγιμιός υιοθέτησε τον Ύλλο και μαζί με τους δυο γιους του, Πάμφυλο και Δυμάνα, τον έκανε συγκληρονόμο στο ένα τρίτο του βασιλείου του. Διωγμένοι από τα γειτονικά φύλα οι Δωριείς κατέφυγαν, μετά από πολλές μετακινήσεις, στη Δωρίδα και από εκεί στην Πελοπόννησο. Τη χώρα τη μοίρασαν οι δισέγγονοι του Ύλλου, Τήμενος, Κρεσφόντης και Αριστόδημος, μαζί με τους Πάμφυλο και Δυμάνα. Την κατάκτηση της Πελοποννήσου και την κυριαρχία τους στους αχαϊκούς πληθυσμούς, οι Δωριείς την ερμήνευσαν με το μύθο της "επανόδου των Ηρακλειδών", δηλαδή την επιστροφή των απογόνων του Ηρακλή στην αρχαία τους κοιτίδα.

Αιολείς: Ήλθαν από την Θεσσαλία περί το 1900 π.Χ. εγκαταστάθηκαν στην Πελοπόννησο και συγχωνεύτηκαν με τούς Αχαιούς. Το όνομα ανατρέχει φυσικά στον Αίολο τον γιό τού Έλληνα και εγγονό τού Δευκαλίωνος. Γιός τού Αιόλου ήταν ο Αθάμας, ο οποίος με την Νεφέλη έκανε τον Φρίξο και την Έλλη, εξής και ο Ελλήσποντος καλείται.

Γραικοί: Από τον Γραικό πού όπως και ο Έλλην γενεαλογείται απ' τον Δευκαλίωνα ή κατ' άλλους θεωρείται αδελφός τού Λατίνου. Το όνομα ετυμολογείται από το γηραιός και γραία κι αυτό από την Γαία και επομένως αντιλαμβάνεται κανείς το παμπάλαιον αφ' ενός τού ονόματος αφετέρου δε το γηγενές αυτού. Επεκράτησε κατά τούς μέσους χρόνους (ανασυρθέν φυσικά από το βαθύτατο παρελθόν) ως εθνική ονομασία των Ελλήνων ιδίως στην ύπαιθρο, διότι το Έλληνες σήμαινε πλέον ειδωλολάτρες. Διά των Λατίνων πού το παρέλαβαν από την γειτονική Ήπειρο διαδόθηκε στην Δύση (παρεμφερή φυσικά όπως άλλωστε και η Ελληνική γλώσσα πού κατακρεουργημένη κατέληξε στις διαφόρους διαλέκτους), και έχουμε το γνωστό Graeci και τα σημερινά ακατανόητα Greece, Grece, και τα λοιπά παρόμοια. Μετά μάλιστα την δημιουργία νέας αυτοκρατορίας απ' τούς Δυτικούς με φορέα τού αξιώματος τον Κάρολο το 800 μ.Χ., πού ήταν το αποκορύφωμα τής διάστασης μεταξύ τής παπικής εξουσίας και τής πολιτικής εξουσίας τής Κωνσταντινουπόλεως, έγινε κατασυκοφάντησις των Ελλήνων, ώστε το όνομα Γραικός να σημαίνει αίρεση και κατά τούς χρόνους τής Φραγκοκρατίας μάλιστα ενισχύθηκε εντονότατα ο μισελληνισμός. Γνωστή είναι η φράση τού " πρωθυπουργού" του Κ. Παλαιολόγου Λουκά Νοταρά " κρειττότερον ιδείν εν μέσει Πόλει φακιόλιον Τούρκου ή ρωμαϊκήν καλύπτραν". Νά σημειώσουμε μέ τήν

ευκαιρία ότι ο Κάρολος ζήτησε σε γάμο την 1η γυναίκα αυτοκράτειρα τήν Ειρήνη τήν Αθηναία. Μετά την πτώση τής Πόλης, εκτός από το ρεύμα λογίων πού συνέρευσε στην Δύση και προκάλεσε την αναγέννηση, υπήρξαν και πολλοί δυστυχείς πρόσφυγες, πολλοί από τούς οποίους παρανομούσαν για να καταφέρουν να επιβιώσουν και αυτό συνέτεινε ώστε το “Γραικός” να σημαίνει και “απατεών”.

Δαναοί: Ελληνικό φύλο, πού προερχόμενο από την Ήπειρο, εγκαταστάθηκε κυρίως στην Πελοπόννησο περί το 2000 π.Χ. Timeo Danaos et dona ferentes (= φοβούμαι τούς Δαναούς και δώρα φέροντας). Η φράση αυτή ανήκει στον Γαλάτη Βιργίλιο και ασφαλώς εκφράζει τόν φθόνο κατά των Ελλήνων αλλά και την προσπάθεια υποτίμησης τού Ελληνικού Πνεύματος πού ήταν κυρίαρχο ακόμα και κατά τήν Ρωμαϊκή στρατιωτική κυριαρχία. Άλλωστε κατά τόν Οράτιο ” η Ελλάς ηττηθείσα τόν τραχύν νικητήν ενίκησε καί τάς τέχνας εισήγαγε εις τό αγροίκον Λάτιον”.

Σελλοί: Κατά τόν Αριστοτέλη πανάρχαιοι κάτοικοι τής κεντρικής Ηπείρου πού καλούνταν τότε μεν Γραικοί, τώρα δέ Έλληνες. Απ’ το όνομα αυτό κατά μία εκδοχή καί τό Έλληνες.(Οι Σελλοί κατοικούσαν στο σημερινό Σελλιό της Άνω Δερόπολης). Έλληνες: Το ελληνικό φύλο τού Αχιλλέα πού κατοικούσε την Φθία. Εκαλούντο και Μυρμιδόνες. Ήλθε από την Ήπειρο και επεκτάθηκε σέ ευρύτερη περιοχή.

Το όνομα προέρχεται από τόν Έλληνα γιό τού Δευκαλίωνος που γεννήθηκε με “σπέρμα Διός”. Τον 8ο π.Χ. αιώνα όλα τα Ελληνικά φύλα πήραν αυτό το όνομα. Στα πρώτα χρόνια τής επικράτησης τού Χριστιανισμού τα όνομα Έλλην κατέληξε να σημαίνει ειδωλολάτρης. Απ’ τον 9ο αιώνα όμως με τον Φώτιο καθηγητή και μετέπειτα πατριάρχη, πού το σπίτι του είχε μετατραπεί σε κέντρο φιλολογικών συναναστροφών, πού επανιδρύθηκε το Πανεπιστήμιο Κωνσταντινουπόλεως και συνεστήθη πλήθος άλλων ιδιωτικών ανωτάτων σχολών έχουμε επανεμφάνιση τού ονόματος “Έλλην”. Τον 11ο αιώνα έχομε νέα ενίσχυση τού ονόματος με τον Μιχαήλ Ψελλό και την Άννα Κομνηνή. Ο Θεόδωρος Β’ Λάσκαρις αυτοκράτωρ Νίκαιας έλεγε: ” Πάσαν τοίνυν φιλοσοφίαν καί γνώσις Ελλήνων εύρεμα…Σύ δέ ώ Ιταλέ τίνος ένεκεν εγκαυχά;” Ο Γεώργιος Γεμιστός τόνιζε στον Μανουήλ Παλαιολόγο, ότι οι άνθρωποι, των οποίων ηγείται είναι “Έλληνες” το γένος ως ή τε φωνή και η πάτριος παιδεία μαρτυρεί. Κατά τήν Τουρκοκρατία έχομε συνύπαρξη των ονομάτων Γραικός, Έλλην αλλά και Ρωμιός.

Ρωμιοί: Πολιτικό και όχι εθνικό όνομα πού εχρησιμοποιείτο στην ανατολική-Ελληνική αυτοκρατορία μαζί με τούς όρους “Ρωμαίος”, “Ρωμανία” κ.λ.π. Άλλωστε η Κωνσταντινούπολη είχε ονομασθεί “Νέα Ρώμη”. Ρωμιούς αποκαλούσαν κυρίως οι Τούρκοι τούς Έλληνες Χριστιανούς.

Πηγή: dervitsani.gr